

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

В.В. ВЕЛИЧКО, к.е.н., Г.С. КОРОТЕЄВА, А.С. СТЕЦЮРА

Харківський національний університет міського господарства

імені О.М. Бекетова

nika.velni@mail.ru

Сьогодні все більше інтересу економістів викликає така категорія як "сталий розвиток підприємства". Адже щоб підприємство ефективно діяло, необхідно зробити його стабільно функціонуючим, що в першу чергу характеризується як економічно сталий розвиток, що ототожнюється з фінансовим станом підприємства, в якому головна роль відведена фактом беззбитковості.

Економіка держави в умовах турбулентності пред'являє завдання сталого розвитку підприємства та його здатності протистояти несприятливим ситуаціям, що викликає необхідність забезпечення надійності кожного окремого підприємства. Практика показує, що існуючі на сьогоднішній день проблеми не можуть бути вирішені без формування механізму, що забезпечує сталий розвиток підприємства, одним з основних елементів якого визначають економічну стійкість підприємства.

Проблемі визначення економічної стійкості та сталого розвитку підприємства в своїх роботах приділяли увагу Ю.П. Анісімова, А.Н. Богатко, Г.М. Голобокової, Г.Н. Захарова, І.М. Омельченко. Недостатнє дослідження питань забезпечення стійкості розвитку сучасних підприємств на основі формування механізму економічної безпеки діяльності за допомогою факторів стійкого розвитку викликає актуальність і необхідність вивчення цієї проблематики як в науковому плані, так і з практичної точки зору.

Сталий розвиток підприємства – це процес постійних змін, при якому використання ресурсів, напрямки інвестицій, науково-технічний розвиток, впровадження інновацій, вдосконалення персоналу та інституційні зміни погоджені один з одним і спрямовані на підвищення сьогодення і майбутнього потенціалу підприємства, задоволення його потреб та досягнення стратегічних цілей. В умовах економічної нестабільності однією з найбільш важливих завдань ставати ефективне управління стійким розвитком і його інтеграцією в діючі системи управління підприємством. Теоретичною основою механізму сталого розвитку підприємства служить динамічна теорія розвитку підприємства, з якої випливає, що для забезпечення безкризового

розвитку підприємству слід діяти з метою приведення його у стан динамічної рівноваги. Однак, для механізму сталого розвитку підприємства покласти в основу тільки лише динамічну теорію недостатньо.

Сталий розвиток підприємства можна розглядати в якості свого роду компенсаційного механізму, що дозволяє підприємству не просто адаптуватися до дестабілізуючого впливу внутрішнього і зовнішнього середовища, але і неухильно розвиватися. Чим вище стійкість розвитку підприємства, тим менше ризик можливого відхилення від очікуваного результату і навпаки.

Дослідження факторів, що визначають сталий розвиток підприємства, представляє велику складність, оскільки на неї впливає безліч різних умов, більшість з яких не піддається прямій кількісній оцінці за допомогою певного показника. Тому, з метою систематизації факторів і встановлення їх значущості для забезпечення сталого розвитку в умовах певного підприємства слід використовувати такий метод, який дозволяє обробити матеріали логічного аналізу факторів і бальної оцінки їх взаємного впливу – метод експертних оцінок, що дозволяє визначити домінуючі фактори, на яких необхідно зосередити увагу.

Стійкість середовища розуміється, перш за все, в контексті її стабільності, детермінованості дії факторів, що визначають її базові характеристики стану.

Зовнішня по відношенню до підприємства стійкість визначається, перш за все, стабільністю економічного середовища, в рамках якої здійснюється діяльність підприємства міського пасажирського транспорту. Вона досягається відповідними механізмами управління економікою в масштабах країни.

Внутрішня стійкість середовища – це стійкість внутрішнього середовища підприємства. Для того, щоб правильно і точно оцінити ступінь стійкості та розробити стратегію сталого економічного розвитку підприємств, слід виділити зовнішні (економічні фактори, державно-політичні чинники, науково-технічні фактори, соціальні фактори, екологічні фактори) та внутрішні чинники (фактори сфери кадрів, організаційні фактори, маркетингові фактори, фінансові фактори), які справляють визначальний вплив на процес розвитку.

В даний час все більш актуальною стає необхідність розробки відповідних методів і механізмів забезпечення економічно стійкого розвитку

підприємств. Це передбачає врахування зовнішніх і внутрішніх факторів, управління якими здатне вплинути на параметри функціонування та ефективність бізнес-адміністрування підприємства.

Отже, стійкий економічний розвиток підприємств не обмежується лише стабілізацією виробництва, він охоплює також, фінансову, екологічну, соціальну, маркетингову і інші сфери – як внутрішні, так і зовнішні, тобто всю систему бізнес-адміністрування.

МОДЕЛЮВАННЯ І ІНДЕКСНИЙ ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ДОХОДУ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В.О. КОСТЮК, к. е. н., доцент

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Для характеристики різноманітних соціально-економічних явищ і процесів, що відбуваються в суспільстві широко використовуються узагальнюючі показники у вигляді відносних, середніх та інших величин. До цих характеристик належать і індекси, які займають особливе місце серед економіко-статистичних методів. Формою вираження індексів є коефіцієнти, проценти, проміле, продециміле, просантиміле. Назва індексу відображає соціально-економічний зміст того чи іншого показника, а його числове значення характеризує інтенсивність змін, або ступенів відхилення. За допомогою індексів вирішують такі основні завдання, як вивчення загальної зміни складного соціально-економічного явища в динаміці, територіальному порівнянні, зіставленні з нормативами, планами, прогнозами тощо, дослідження взаємозв'язку між досліджуваними показниками, оцінка впливу окремих факторів на зміну відповідних результативних показників. Порядок обчислення індексу залежить від мети дослідження, економіко-статистичної природи аналізованого показника, ступеня агрегованості інформації. Мета аналітико-синтетичного дослідження визначає функцію, яку виконує індекс у конкретному аналізі.

З огляду на це найважливішими функціями індексів є:

- синтетична – ця функція пов'язана з побудовою узагальнюючих характеристик динаміки чи просторових порівнянь, за допомогою яких здійснюється з'єднання (агрегування) в ціле різнорідних одиниць статистичної сукупності;